

HÍREK

HARMATTA JÁNOS

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Korunkban a tudományos társaságok, a tudományszakok társadalmi bázisai sajátos átalakuláson mennek keresztül. Korábban az egyes tudományszakoknak elsősorban a középiskolai tanárság jelentette az utánpótlását és a társadalmi bázisát, s így a tudományos társaságok a tudományszak hivatásos művelőin kívül főleg a magas képzettségű, részben tudományos kutatásokat is folytató középiskolai tanárságot egyesítették magukban. Ez a helyzet az utóbbi két évtized folyamán jelentősen megváltozott. A tudományos kutatók száma ugyan világszerte megnőtt, de ugyanakkor a középiskolai tanárság egyre inkább leszakadt a hivatásos tudósok kis csoportjától. Ez a régi típusú tudományos társaságok életét alaposan megrázta, és új típusú tudományos társaságok létrehozását tette szükségessé. Ezek a társaságok vagy szűkebb körűekké váltak s csak szaktudósokat egyesítenek magukban, vagy pedig kiszélesítették kereteiket s általában a tudományszakok iránt érdeklődők széles tömegeit is soraikba fogadták. Ezt az utóbbi fejlődést az tette lehetővé, hogy világszerte megnőtt a tudományos kutatások eredményei iránt érdeklődők száma s ezzel együtt a tudományos ismeretterjesztés lehetősége. A tudományos kutatás így a tudományos társaságokon keresztül a tömegekbe szétáramló energiává válhat, s ez különösen fontos az olyan tudományszakok esetében, amelyek a humanizmus és az emberi kultúra egyéb kimagasló értékeinek kutatásában munkálkodnak.

Ebben az összefüggésben válik érthetővé, hogy az utóbbi évtized során az Ókortudományi Társaság megalakulásával párhuzamosan más országokban is hasonló vagy azonos típusú tudományos társaságok alakultak az ókortudomány művelésére, az ókori kultúrák értékeinek széleskörű megismertetésére. E társaságok életével, eredményeivel érdemes megismerkednünk, mert ezáltal értékes tapasztalatokat nyerhetünk saját munkánkhoz. Éppen ezért az Antik Tanulmányok következő számaiban egy-egy ilyen hasonló célkitűzésű társaság ismertetését tervezzük. Ennek során most a «Görög Humanisztikus Társaság»-ól kívánunk hírt adni.

A «Görög Humanisztikus Társaság»-ot *Konstantin Vourveris* professzor kezdeményezésére 1959-ben alapították Athénben. A társaság elnökévé Vourveris professzort választották, aki azóta is betölti ezt a tisztséget. A társaságnak két főcélkitűzése van: elősegíteni a humanizmus értékeinek tanulmányozását a görög irodalom és művészet alkotásaiban és ápolni a görög nép humanisztikus hagyományait. E kettős célkitűzésnek felel meg a társaság programja. Részben széleskörű közönséggel igyekszik megismertetni a görög humanizmusnak az irodalom és művészet alkotásaiban megnyilvánuló értékeit, másrészt pedig támogatja az ilyen irányú tudományos kutatásokat.

Az ismertetett célkitűzésnek megfelelően a társaság tagsági körét igen nagy mértékben kiszélesítették. A társaságnak tagja lehet mindenki, aki magáénak vallja az antik humanizmus ideáljait, így bármely más tudományszak képviselője is aktív részt vehet a társaság munkájában. Első célkitűzését, a humanizmus értékeinek népszerűsítését, szélesebb tömegek humanista nevelését a társaság két úton valósítja meg. Egyrészt előadásokat, előadássorozatokat rendez (1959 óta több mint 300-at!) Athénben vagy a vidéki városokban és a rádióban. Különböző tudományszakok professzorainak bevonásával előadó körutakat szerveztek, amelyeken minden előadó a saját tudományzakja (a természet-tudományokat is beleértve) szempontjából vizsgálja az antik humanizmus szerepét és jelentőségét a jelenkorban. Másrészt a társaság egy sorozatot indított meg «Antikvitás és a ma problémái» címmel, s ezekben a szerzők igen változatos és sokoldalúan tárják a társaság nézeteit és humanizmus szemléletét s az antik kultúra értékeit széleskörű olvasóközönség elé. A közel 40 kiadványt magában foglaló sorozatban ilyen munkák jelentek meg, mint *K. I. Vourveris* «Humanizmus és technológia a modern életben», *N. Louros* «Orvostudomány és humanisztikus nevelés», *A. Tsiridanis* «Görög antikvitás mint a

modern ember kalauza», *K. I. Vourveris* «A munkásosztály nevelésének problémái a klasszikusok megvilágításában» stb. A sorozat egy része angolul és németül is megjelent, úgyhogy a társaság működését és hatását ezáltal a görög nyelvterület határain túlra is kiterjesztheti.

Tudományos célkitűzéseinek megvalósítására a társaság «Tanulmányok és kutatások» címen szintén egy kiadványsorozatot indított, amelynek eddig több mint 10 kötete jelent meg. E kötetek többnyire egy-egy tudományos probléma monografikus feldolgozását tartalmazzák, mint többek közt *S. G. Kapsomenos* «Sophokles' Trachinierinnen und ihr Vorbild», *A. D. Skiadas* «Homer im griechischen Epigramm», *K. I. Vourveris* «Πλάτων και Αθήναι» stb. Ezenkívül a társaság 1963-ban létrehozta a «Klasszikus Tanulmányok Központját», amelynek feladata az egyetemet végzett és doktori fokozatot szerzett kutatók antik humanizmusra vonatkozó kutatásainak támogatása. A központ célkitűzései között szerepel a görög klasszikusok szövegeinek fordítással és magyarázatokkal ellátott kiadása szélesebb olvasó közönség számára, továbbá a klasszikus és humanisztikus tanulmányok kézikönyveinek megírása.

Az elmondottak szembeötlően mutatják, hogy a «Görög Humanisztikus Társaság» az alapítása óta eltelt rövid idő alatt rendkívüli eredményeket és sikereket ért el. Ezt bizonyára részben elnöke *K. I. Vourveris* professzor fáradhatatlan és lelkes szervezőmunkájának, részben pedig a társaság működése iránt megnyilvánuló nagy társadalmi igénynek köszönheti.